

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. II. Accidentia in Eucharistia existunt propriâ existentiâ; idque sine
aliquo novo modo positivo superaddito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

verò cur non possit albedo sic visa demonstrari
hæc verbis: *Hæc est albedo?*

23. **Accidentia Eucharistica habent suam extensionem & impenetrabilitatem vel à quantitate realiter distincta, vel à seipsis.**
Ad aliam questionem superius propositam, à quo nimirum illa accidentia habeant extensionem & impenetrabilitatem, Resp. citius, vel à quantitate realiter distincta (si illa est necessaria) in ipsis miraculose per solum Deum producta: vel (quod verius existimamus) sine ullo accidente realiter superaddito à seipsis; sicut enim ante Consecrationem habebant partem extra partem, ideoque connaturaliter extra locum partis sine ullo accidente realiter superaddito, in sententia Ochami sanè probabilissima ita etiam post Consecrationem, eandem retinent partium situationem, & ex consequenti extensionem, quæ in illa opinione non est aliud, quam ista situatio, sive localis distantia partium. Alioquin assigna rationem, cur Deus debeat mutare localiter partes substantiæ, quando tollit quantitatem. Si autem non necessario mutat, certè retinent eundem ordinem inter se, & ad locum.

Obiectio solvitur.
Dices: duæ qualitates se mutuò penetrant. Resp. etiam duæ lineæ sibi immediatæ. Quid ergo? Dico, quòd aliquæ qualitates excludant se mutuò ab eodem spatio, aliquæ non, provenit ab agente ponente eas extensivè, vel non extensivè.

Obiam.
De qualitate sic extensa, sufficit partium distinctio cum exigentia distandi siqualiter.
Audiamus Ocham supra cap. 40. Ad hoc, inquit, quòd tam substantia, quam qualitas sit extensa, sufficit quòd habeat partes distinctas realiter, natas distare situationaliter cum causa agente, quæ potest producere effectivè illas partes in distinctis locis, & sic facere eas distare localiter, & in eodem statu conservare eadem.

24. Et investigans rationem propter quam corpus per se subsistens cedat accidentibus in Sacramento Altaris, ait: Potest dici, quòd est, vel quia qualitas per se existens nec est nata informare subiectum, in quo numquam fuit; videlicet quia corpus illud habet consimiles qualitates. Vel quòd hoc est voluntate Dei, nolente quòd aliquid contra communem cursum naturæ evidenter appareat sensui, et hoc ut mereamur; quia fides non habet meritum, cui humana ratio præbet experimentum: unde multi Catholici ponunt ibi multa fieri à solo Deo, ne evacuetur meritum fidei, sicut redimensionem substantiæ, creationem novæ quantitatis, & huiusmodi. Et ideo de istis omnibus potest æquè faciliter dici, quòd Deus ordinavit, quòd omnia apparentia sensui, quæ fiunt circa hostiam non consecratam, fiunt etiam circa hostiam consecratam. Et ideo illa, quæ non possunt fieri virtute creatâ, disposuit facere immediatè per seipsum. Hucusque Ocham.

Quid ergo deest probabilitati Conclusionis? Nec ratio, nec auctoritas. Pro majori nihilominus satisfactione, quaritur primò, an accidentia sic existant propriâ existentia? Secundò,

utrum indigeant potentiori influxu? Ad primam questionem responsio erit

CONCLUSIO II.

Accidentia in Eucharistia existunt propriâ existentia; idque sine aliquo novo modo positivo superaddito.

25. **Accidentia in Eucharistia existunt propriâ existentia.**
Quidni enim existat propriâ existentia, quod habet propriam essentiam positam extra suas causas? Profectò in omni Schola Doctoris Subtilis existentia realiter identificatur enti actuali: unde à parte rei nihil aliud est, quam ipsa actualis essentia rei, sive essentia posita extra omnes suas causas. Quis autem ambigat accidentia remanentia post Consecrationem habere propriam essentiam actualem?

Nemo, inquit aliquis Thomista, sed unde constat: essentiam actualem non distingui realiter ab existentia? Resp. ex hoc communi axiomate (ut omittam ceteras rationes positivas, quas videre poteris apud Smising. Tract. 1. de Deo uno disp. 2. n. 44.) Non sunt multiplicanda entia sine necessitate: nulla autem est necessitas huius distinctionis, ut doctè ostendit Auctor ritatus n. 46.

Hinc Scotus 4. dist. 13. q. 1. n. 38. Simpliciter falsum est, quòd esse sit aliud ab existentia. Et dist. 11. q. 3. n. 46. Nescio (inquit) istam fictionem, quòd esse est quid superveniens essentia, non compositum, si essentia est composita: hoc modo esse totius compositi includit esse omnium partium, & includit multa esse partialia multarum partium vel formarum, sicut totum ens ex multis formis includit illas actualitates partiales, id est, essentias, & existentias.

Ergo secundum mentem Doctoris Subtilis neque materia existit existentia formæ, vel è converso, neque accidentia existunt existentia subiecti, cui de facto inhaerent; sed secundum multitudinem essentiarum multiplicentur & ipsa existentia.

26. **Quod si accidens in subiecto non existit existentia subiecti, sed propriâ; quantò amplius accidens extra omne subiectum? Vniquemque (inquit Doctor 4. dist. 12. q. 1. n. 3.) quòd est extra causam suam, & intellectum, sicut habet entitatem propriam, ita & proprium esse: ergo si accidens habet propriam entitatem essentialem extra subiectum, & intellectum, habet & proprium esse; & ita non est formaliter per esse subiecti.**

Certè gratis admissio, quòd accidentia in subiecto existant existentia subiecti; equidem minime sequitur, quòd extra subiectum retineant eandem existentiam; cum existentia subiecti necessario cù ipso subiecto destruat, potissimum in præsentis mysterio: nam juxta Tridentinum sess. 13.

17. fess. 13. cap. 4. & can. 2. substantia panis convertitur in Corpus Christi, manentibus dumtaxat speciebus.

Putas autem, quia Concilium nomine Substantia intelligit essentiam abstractam & præcisam ab existentia? Aberrat toto celo; sed intelligit substantiam completam, prout erat in rerum natura, quæ indubie includit existentiam tamquam proprium & intrinsecum actum constituentem hanc entitatem in esse actualis entitatis. Quis enim cum aliquo fundamento dixerit, existentiam substantiæ esse aliquid ejus accidens? Numquid sine existentia invenitur in rerum natura essentia? Si ergo existentia panis manet post Consecrationem, quomodo dumtaxat species? Vel si non manet, quomodo accidentia non existunt propria existentia?

Respondet Bannez 1. parte qu. 4. art. 2. dub. 2. Quod qui ad pauca respiciunt, facile hallucinantur. Si enim Sophisticus argumentator attenderet, quod eo ipso, quod Concilium definit accidentia manere, definit etiam, quod maneat cum existentia, videret Consequentiam sui argumenti nullam esse. Certum est enim apud doctos Theologos, quod existentia in hoc mysterio non creatur de novo; sed eadem profus, per quam antea existebant accidentia, manet cum illis, ut existant per modum substantiæ. Ergo dictio exclusiva Dumtaxat, cum dicitur: Dumtaxat manentibus speciebus panis & vini, non excludit existentiam, quam antea acquisierunt accidentia in ipsa substantia. Hæc ille; facile hallucinatus, quia ad pauca respexit.

28. Si enim Sophisticus argumentator attendisset, quod eo ipso, quod Concilium definit, totam substantiam panis converti in Corpus Christi, definit etiam, quod præcipua pars substantiæ convertitur, vidisset Consequentiam sui argumenti esse nullam. Certum est enim apud doctos Theologos, quod existentia est præcipua entitas substantiæ; nam per eam est ens in actu, & sine ea non potest habere esse aliquid physicum: quin imò secundum ipsum Bannez supra, potest existentia conservari sine essentia, non autem essentia sine existentia. Illa autem entitas in quavis re est præcipua, quæ sola sine altera potest existere (ut patet in re, & modo ipsius) ergo aperte repugnat Concilio, inquit Regius hic ad q. 75. art. 2. n. 63. affirmare, eam manere.

Enimverò (præterquam quod secundum plurimos Doctores impossibile sit rem existere alienâ existentia) si tuiò dicitur, Concilium non excludere illa, quæ sunt necessaria, ut accidentia existant, sicuti secundum Bannez est existentia panis: quidni alii dixerint, etiam formam panis manere, alii materiam? Etenim secundum illos forma est ipsa existentia rei; secundum hos materia existentia quantitatis.

Adde, quod in Incarnatione posset dici manere substantia humanitatis, non ut subsistat humanitas, sed ut existant accidentia. Ecce quàm multa sequantur absurda uno dato. Quapropter hæc sententia Bannez, & interpretatio Concilii Tridentini semper mihi visa est plusquam falsa, & minus tuta pro dignitate mysterii Eucharistici.

Sanè rem aliquam perire, non est amittere esse essentia; quippe essentia rerum sunt immutabiles, sed amittere esse existentia: cum ergo secundum fidem substantia panis destruitur, quomodo remanere poterit esse existentia panis?

Propter hæc & similia, verissimam arbitror sententiam, quæ docet accidentia, sicuti in subjecto propria gaudebant existentia; ita quoque separata ab omni subjecto, per eandem existere, idque sine aliquo novo modo positivo superaddito. Nulla siquidem est necessitas fingendi aliam existentiam, vel alium modum positivum.

Contrà: perdunt inhaerentiam ad subjectum: ergo acquirunt modum positivum perfectioris seu substantiæ; veluti substantia est per se positivè per modum positivum substantiæ.

Resp. Negando Consequentiam; nam, secundum Scotum, neque ipsa substantia existit extra subjectum per modum positivum superadditum: ergo sine fundamento talis modus superaddi fingitur accidenti extra subjectum.

Antecedens probatur; quia 3. dist. 1. q. 1. nu. 9. ut probabilius tenet, rationem personæ creatæ supra naturam addere tantum duplicem negationem actualis & aptitudinalis dependentiæ. Hæc sunt ejus verba: Licet igitur sola negatio dependentiæ actualis non sufficiat ad rationem personæ; neque independentia verita posset poni in natura creatæ ad Verbum: nulla enim est natura, vel entitas creatæ, cui repugnet contradictoriè dependere ad Verbum: tamen negatio dependentiæ aptitudinalis potest concedi in natura creatæ personatæ in se ad Verbum; alioquin violenter quiesceret in persona creatæ, sicut lapis violenter quiescit sursum; & ita ista negatio, scilicet non dependentia, non quidem actualis tantum, sed etiam actualis, & aptitudinalis talis complet rationem personæ in natura intellectuali, & suppositis in alia natura creatæ.

Idem docet pluribus aliis locis, & sequuntur ipsum communiter omnes Scotistæ. Porro de veritate hujus doctrinæ non est hic locus disputandi. Equidem neque illa duplex negatio convenit accidenti extra subjectum, cum etiam sic existens exigat naturaliter uniri, unione accidentali, subjecto.

Ut ergo intelligantur accidentia Eucharistica existere sine subjecto, sufficit, quod concipiuntur cum negatione actualis inhaerentiæ, ad quam planè impertinens est modus aliquis positivus, quo separata existant, imò difficillimus explicatu; siquidem modus ille positivus, vel esset substantialis, vel accidentalis; si primum,

Sententia Bannez apud patet plusquam falsa.

29

Existunt accidentia sine novo modo positivo superaddito.

etiam nequidem substantia habeat talem modum.

Probat i ex Scoto.

Ratio peccatoris creatæ supra naturam duplicem negationem tantum superaddit negationem.

30. que duplex negatio nequidem convenit accidenti extra subjectum.

sed sufficit negatio actualis inhaerentiæ.

CONTRA

contra naturam additur accidenti : si secundum, ipsemet postulat inesse subjecto, nec sine illo existere poterit potius, imò minus, quam accidens cui ponitur superaddi. Hinc Scotus 4. dist. 12. q. 6. n. 14. *Quantitas separata non habet aliquem modum positivum substantie, sed tantum negativum, istum scilicet, non inesse actu, subjecto.*

Dices; saltem necessarius erit potentior sive sublimior Dei concursus, quo extra subjectum conserventur. Respondeo :

CONCLUSIO III.

Non est improbabile, accidentia in Eucharistia existere sine potentiori Dei influxu.

Uxor in hanc sententiam, que est minus communis, quia est eadem existentia & essentia rei extra subjectum, & in subjecto: ergo non requiritur potentior influxus, ut producat accidentis extra subjectum, quam in subjecto: imò potius maior videtur necessaria potentia, ut producat in subjecto. Quid miraris? Tunc etenim produci etiam debet unio formæ ad subjectum, que non causatur extra subjectum: igitur potentia magis extensa in uno casu, quam in alio.

Impediat itaque Deus productionem unionis, & concurrat ad productionem solius formæ, que est ratio asserendi aliam esse actionem in subjecto, & extra? Si non est alia actio, ad quid potentior influxus? Quod autem sit eadem actio, probatur; quia habet eundem terminum.

Et dato quod impresentiarum esset actio distincta, quoniam prius accidentia illa conservabantur à causa secunda, jam autem à sola causa prima; equidem adhuc non sequitur, influxum solius causæ primæ esse perfectiorem, quam antea erat influxus causæ primæ & causæ secundæ simul, quod solum negat Conclusio.

Contra; jam est creatio, ubi antea solum erat educatio: ergo influxus perfectior, cum creatio in perfectione superet educationem, utpote soli causæ primæ propria.

Resp. in hoc tantum creationem distingui ab educatione, quod educatio semper sit duplex actio, una productiva formæ, altera ejusdem formæ unitiva; creatio autem ut plurimum unica & simplex. Impediat ergo Deus actionem unitivam; & dico productionem formæ non distingui ab ejusdem creatione. Et verò quomodo impedit? An per potentiosem influxum? Nequaquam, sed per suspensionem decreti, quo voluit non produci accidens, nisi simul uniretur subjecto.

Hoc est illud decretum, propter quod actio creativa dicitur propria Deo, & productio accidentis extra subjectum vocatur supernaturalis, non in substantia, sed in modo: quia videlicet omne accidens ex voluntate extrinseca Dei exigit produci cum unione ad subjectum: ita ut illa inherencia actualis sit quasi passio naturalis consequens naturam accidentis; non quali subjectum exerceat aliquam causalitatem proprie dictam respectu formæ inhererentis, quam Deus debeat supplere; sed quoniam Deus non decrevit concurrere cum causa secunda ad productionem ejus extra subjectum.

Dices: ergo posset per vires naturæ, sectio extrinseca Dei decreto, poni extra subjectum, & tam facile, quam in illo; adeoque non aliud interveniret miraculum, quam quædam suspensio decreti extrinseca, quo ordinavit Deus non concurrere ad positionem talium formarum extra subjectum; quod omnino falsum apparet. Quis enim dicit, accidens non magis pendere naturæ suæ à substantia, quam animam rationalem à corpore, aut partem integram à toto?

Respondeo; nemo sanæ mentis id dixerit: Respondemus enim quotidie ante oculos nostros solis viribus naturæ animam rationalem separari à corpore, & partem integram substantiæ separari à tota substantia. Quare? Quia Deus sic voluit.

Numquid etiam experientia quotidiana docet, solis viribus naturæ accidens produci extra subjectum? Absit. Ergo naturæ suæ magis dependet à substantia, quam anima rationalis à corpore: quia enim accidens talis naturæ est, id est, ens apertum natum inherere subjecto, ideo voluit Deus, ut communiter extra subjectum non produceretur; & per consequens ut unio accidentis esset proprietas ejus, naturaliter inseparabilis: quod omnino falsum apparet in unione animæ rationalis cum corpore, & partis integralis cum toto.

Sed contra, instant Adversarii; inclinatio lapidis est ferri deorsum, inclinatio aquæ esse frigidam, & tamen Indies viribus naturæ lapis fertur sursum, & aqua calefit: cur ergo Deus ita vires naturæ restrinxisset, ut nunquam permitterentur producere accidens extra subjectum, quod tamen ex se cum concursu ordinario possent?

Resp. Equis indicavit vobis, vires naturæ nunquam producere accidens extra subjectum? Expectate modicum, & videbitis. Sed est numquam producant; stat pro ratione voluntas divina, que inherentiæ actuali, tamquam conditioni, voluit alligare potentiam naturalem in productione accidentium; noluit autem alligare inclinationi naturali subjecti.

Cæterum, *Quis cognovit sensum Domini? Aut quis consiliarius eius fuit?* Rom. 11. v. 34. *Iuxta Rom. 11. voluntatem enim suam facit tam in virtutibus eorum, quam*

secundum Doctorem Subilem.

37. Nequidem intervenit potentior Dei influxus.

edm non sit alia actio.

Et dato quod esset alia, equidem non requiritur potentior influxus.

32. Objectio.

Solvitur.

Distinctio creationis ab educatione.